

NIEUWSBRIEF

De Varkenspraktijk

Zoönose: Streptococcus suis

Voor varkenshouders is **Streptococcus suis** een bekende bacterie. De verschijnselen die optreden na een infectie bij het varken zijn vaak wel bekend.

De bacterie kan echter ook ziekteverschijnselen veroorzaken bij de mens; het is een zoönose, dat betekent dat een infectieziekte bij een dier ook **besmettelijk is voor de mens**, of andersom.

In Nederland wordt dit eigenlijk alleen maar gezien bij mensen die contact hebben met varkens, bijvoorbeeld varkenshouders en slagers. De inschatting is dat er jaarlijks **3 tot 6 op de 100.000** mensen uit de risicogroep een hersenvliesontsteking (meningitis) krijgen (bron: *Nederlands Referentielaboratorium voor Bacteriële Meningitis*). Maar ook gewrichtsontsteking of hartklepontsteking kan voorkomen.

Door cultuurverschillen wordt er in Zuidoost-Azië wel regelmatig een streptokokken-meningitis gemeld, waarschijnlijk door het eten van rauw varkensbloed en gefermenteerd varkensvlees.

Zorg altijd voor een **goede persoonlijke hygiëne**, zeker bij contact met zieke varkens, zo maak je de kans op een besmetting zo klein mogelijk.

KOORTS

Het temperatuur van ziek dieren kan waardevol zijn om een juiste behandeling in te kunnen stellen. Maar wanneer is er sprake van koorts? Daarover in deze nieuwsbrief meer.

Daarnaast willen we je informeren over de landelijke aanpak tegen PRRS, die volgend jaar van start gaat. Het uiteindelijke doel is dat Nederland geheel PRRS vrij is in 2040. Dat klinkt nog ver weg, maar er is ook nog een hele weg te gaan.

Onze varkensartsen verschijnen regelmatig in de media. In deze nieuwsbrief vind je een column van Rick Janssen, waarin hij onder andere stilstaat bij de risico's van bioterreur in de veehouderij.

Marc Schyns stelt zich voor. Marc werkte tot 2020 al als varkensarts in onze praktijk en keert nu terug. We zijn blij hem opnieuw in het team te mogen verwelkomen!

Veel leesplezier

Het nationaal PRRS plan in de praktijk

Nederland geheel PRRS vrij, dat is de doelstelling voor het jaar 2040.

Om dit doel te kunnen bereiken is het nationaal PRRS Plan opgesteld. De inhoud van dit plan, de vorderingen tot nu toe en plannen voor de toekomst werden toegelicht door Coviva, de Commissie Vitale Varkenshouderij, tijdens een bijeenkomst in het Akoesticum in Ede op 18 maart jl.

De Varkenspraktijk is vanaf het begin betrokken geweest bij dit plan. Zo zijn er binnen onze praktijk een aantal ondernemers geweest die zich als **voorloperbedrijf** hebben aangemeld.

Op deze bedrijven is samen met de dierenarts een bedrijfsspecifiek plan opgesteld om de PRRS status in beeld te brengen en om die vervolgens stap voor stap te verbeteren. Hierbij werd ook de interne en externe biosecurity gescoord en werden dieren via bloedonderzoek op PRRS onderzocht. In de afgelopen drie jaar zagen deze bedrijven een verbetering van de technische kengetallen wat motiveert om hiermee verder te gaan.

Het plan is dat in **2026** voor alle bedrijven een PRRS status bepaald wordt door middel van drie monitoringsmomenten gedurende het jaar en om stappen te zetten om PRRS gericht aan te pakken. Het blijkt dat we veel kunnen leren van de Denen die al veel verder zijn. Hier zijn al meerdere regio's officieel PRRS vrij verklaard. In Ede heeft een Deense dierenarts precies uitgelegd welke stappen zij hebben ondernomen.

Een aantal punten in relatie met de situatie in Nederland:

Denemarken maakt al jaren gebruik van het zogenaamde SPF-systeem waarbij de gezondheidsstatus m.b.t. tot verschillende kiemen per bedrijf openbaar bekend is. In Nederland zijn de meest gemonitorde bedrijven waarschijnlijk de fokbedrijven van de diverse fokkerij organisaties maar deze statussen zijn niet openbaar.

Biosecurity is een cruciaal onderdeel van het PRRS-plan. Daarbij wordt Denemarken geholpen doordat het omringd is door water en de landgrens met Duitsland bewaakt wordt met zeer uitgebreide hygiëne protocollen. Nederland zal oplossingen moeten bedenken voor de **grens** met Duitsland en België.

Er is in Denemarken een duidelijke regie m.b.t. het PRRS-plan. Er wordt op regionaal of zelfs gemeentelijk niveau in beeld gebracht hoe de PRRS status zich ontwikkelt. Dit wordt bijna real time met ICT-programma's en digitale landkaartjes ondersteund en inzichtelijk gemaakt. Er wordt met vaste protocollen en methodes gewerkt om PRRS aan te pakken.

Een bonus/malus systeem voor PRRS-vrije biggen bleek niet per se de beste manier om bedrijven te stimuleren om PRRS vrij te worden.

In Denemarken is het niet mogelijk om dieren te transporteren van een bedrijf met een lagere PRRS status naar een bedrijf met een hogere PRRS status.

In PRRS vrije gebieden wordt niet meer tegen PRRS gevaccineerd.

De Varkenspraktijk heeft de kennis en kunde in huis om u te helpen stappen te zetten in de aanpak tegen PRRS; we willen graag met u aan de slag.

In de praktijk komen we met regelmaat interessante beelden tegen. Weet u waar we bij de bovenstaande foto mee te maken hebben?

- A) Clostridium Perfringens
- B) Coccidiose
- C) Vetdiarree

Klik [hier](#) voor het juiste antwoord!

Column van Varkensarts Rick Janssen

Onze varkensartsen zijn niet alleen actief in de stal, maar ook in de media. Zo schrijft Rick Janssen, varkensarts uit Someren, regelmatig voor vakblad V-Focus.

In zijn nieuwste bijdrage stelt hij een opvallende en actuele vraag:

Is bioterreur een risico voor de Nederlandse veehouderij?

Met het toenemende aantal dierziekte-uitbraken in Europa én de suggestie dat het MKZ-virus uit een buitenlands lab komt, luidt Rick de noodklok. Ook onbewust menselijk handelen – zoals besmet voedselafval langs de snelweg – kan desastreuze gevolgen hebben.

Rick roept veehouders én beleidsmakers op om wakker te worden en werk te maken van betere biosecurity en preventie. Denk aan goede omheiningen, verplichte hygiënemaatregelen en voorlichting op alle niveaus.

Benieuwd naar het volledige artikel en wat jij zélf kunt doen om je bedrijf te beschermen?

[!\[\]\(0d5ec72f61334709c3fc9450209b754f_img.jpg\) Lees verder](#)

Biosecurity-maatregel 2 - Optimaliseren overlegbeleid

In de vorige nieuwsbrief spraken we over de eerste biosecurity maatregel, namelijk het minimaliseren van overleggen van biggen. Gezien het grote aantal biggen dat geboren wordt ontkomen we hier soms echter niet aan. In de praktijk zien we dat veel verschillende strategieën gehanteerd worden; er zijn meerdere wegen die naar Rome leiden. Bewust zijn van het overleggen van biggen als risicofactor voor het verspreiden van ziekteverwekkers is echter op al deze wegen van belang.

Daarom hebben we in deze nieuwsbrief een aantal praktische tips op een rijtje gezet, om het overlegbeleid op uw bedrijf te minimaliseren en optimaliseren:

Praktische tips

- Leg biggen maximaal één keer over & tussen maximaal twee tomen.
- Leg geen biggen met ziekteverschijnselen over.
- **Verleg biggen het liefst rond de 24 uur na geboorte.** Biggen hebben op dat moment de benodigde 250 gram biest binnen gekregen én de speenvolgorde ligt nog niet helemaal vast. Eerstgeborenen kunnen al eerder verlegd worden; tussen de 12-24 uur na geboorte. Selecteer bij het verleggen op biggen met volle buiken.
- Verleg alleen 'overtallige' biggen en uniformeer dus niet alle tomen op grootte van de big.
- Verleg bij voorkeur grotere biggen binnen een toom; uit onderzoek blijkt dat deze dieren het minste last hebben van overleggen.

‘Normale’ lichaamstemperatuur bij zeugen

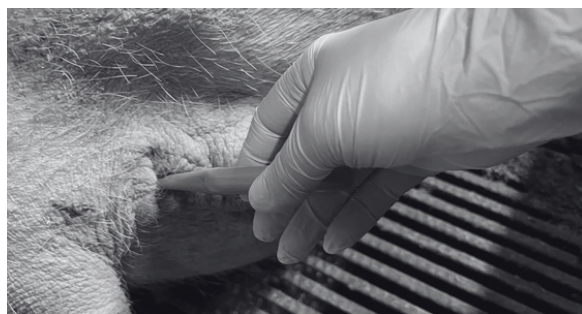
In de zomerperiode lopen de temperaturen in de stal flink op. Omdat zeugen niet kunnen zweten, stijgt hun lichaamstemperatuur makkelijk. Die temperatuur gebruiken we vaak als graadmeter voor ziekte — maar wat is eigenlijk ‘normaal’?

Uit recent onderzoek blijkt dat deze normaaltemperatuur wellicht wat hoger ligt dan dat voorheen gedacht werd. Uit dat onderzoek bleek namelijk dat de **lichaamstemperatuur** van gezonde zeugen varieerde tussen de 38,3 – 40,5 °C.

Bovendien is de lichaamstemperatuur afhankelijk van de leeftijd van het varken en van het productiestadium waar zij zich in bevinden.

Zo kan de lichaamstemperatuur van een gezonde zeug oplopen van

- 38,2 °C op dag 113 van de dracht
- naar 39,1 °C rondom het werpen,
- 39,7 °C in de 2^e week na werpen.

Concluderend is de lichaamstemperatuur van een zeug dus zeker een goede indicator van ziekte maar kunnen we, vanwege de **grote variatie**, niet alleen afgaan op de lichaamstemperatuur om te bepalen of een zeug behandeld moet worden of niet.

Daarvoor zijn ook andere factoren van belang zoals ziekteverschijnselen (van bijvoorbeeld uierontsteking of luchtwegproblemen) en gedragsveranderingen (denk aan het laten staan van voer).

Met beoordeling van de combinatie van lichaamstemperatuur, ziekteverschijnselen en gedragsveranderingen, kan vervolgens goed beoordeeld worden of een zeug behandeld moet worden.

Nieuwe collega: Marc stelt zich voor

Mijn naam is Marc Schynds, afgestudeerd als dierenarts in 2013. Direct na het afstuderen ben ik begonnen in de praktijk. Na ruim vijf jaar bij de locatie Someren ben ik bij een grote farmaceut (MSD) een nieuwe uitdaging aangegaan.

Binnen MSD heb ik mij als adviseur van dierenartsen de afgelopen vijf jaren bezig gehouden met het adviseren van dierenartsen over varkensziektes en vaccinaties.

Bij MSD heb ik ook de mogelijkheid gehad om de Europese specialisatie varkensgezondheidszorg te gaan doen en te halen. Samen met mijn vrouw, die overigens ook dierenarts is, maar werkzaam in de gezelschapsdieren, hebben wij drie dochters en wonen in de Bommelerwaard.

Na al die jaren buiten de praktijk begon ik het toch te missen, dus vandaar dat ik nu per 1 juni begin als varkensdierenarts op de locatie Oss. Ik heb er heel veel zin in de varkensbedrijven naar een hoger niveau te brengen. Tot snel!

